

Bemærkninger til forslaget

De den 15. marts 1979 gennemførte nedsættelser af maksimalhastighederne på motorveje, hoved- og landeveje er gennemført med henvisning til lov nr. 236 af 6. juni 1968 om forsyningsmæssige foranstaltninger som ændret ved lov nr. 197 af 28. maj 1975, hvor det i § 1, stk. 1, er bestemt:

»Er der på grund af internationale forhold opstået – eller udsigt til, at der vil opstå – mangel på nødvendige varer, kan handelsministeren, for energiforsyningsens vedkommende med tilslutning af folketingets energipolitiske udvalg og for andre varers vedkommende med tilslutning af et af folketinget nedsat udvalg, fastsætte bestemmelser om anvendelse, fordeling, prisudligning og placering af landets varebeholdninger i det omfang, dette skønnes påkrævet.«

I bemærkningerne til det den 13. marts 1968 fremsatte lovforslag er bl. a. anført:

»Ad § 1: Paragraffen er udformet sådan, at den giver mulighed for at tilrettelægge forbrugsregulerende foranstaltninger på den måde, der i en aktuell situation skønnes at være den bedst egnede såvel ud fra administrative hensyn som ud fra hensynet til det pågældende erhverv og til forbrugerne. Der vil således være mulighed for at gennemføre såvel egentlige mærkerationeringer som andre former for regulerende foranstaltninger, f. eks. produktionsreguleringer.

Paragraffen indeholder kun hjemmel til at foretage indgreb i tilfælde af varemangel eller truende varemangel, der skyldes internationale forhold.« Og videre: »Den mellemøstlige krise i sommeren 1967 understregede stærkt Vesteuropas og særligt Danmarks afhængighed af løbende tilførsler udefra af vigtige varer. En akut international mangel-situation inden for ét eller flere vigtige vareområder kan, når de tilstedeværende lagerbeholdninger ikke skønnes tilstrækkelige til at afbøde virkningerne af nedgang i eller bortfald af importen af de pågældende varer, gøre det nødvendigt, at der her i landet med meget kort varsel gennemføres forbrugsbegrænsende foranstaltninger.«

Baggrunden for denne lov er således risikoen for, at de olieproducerende lande eller andre vigtige

ge råstofproducerende lande med et meget kort varsel stopper eller meget stærkt reducerer eksporten af samfundsvigtige råstoffer.

Det danske samfund har derfor brug for en nødværgelovgivning som den, folketinget enstemmigt vedtog i 1968.

Folketinget har derfor gennem loven om forsyningsmæssige foranstaltninger givet den til enhver tid siddende regering bemyndigelse til uden om folketinget nærmest fra dag til dag at gribe ind og sikre samfundet, at en given vare eller ressource forbruges på den for nationen mest hensigtsmæssige måde.

Det er naturligvis en meget alvorlig ting i et land, der roser sig af at være et retssamfund og et demokrati, på denne måde at lave et hul i vor grundlov, der fjerner folketingets eneret til at lovgive og samtidigt eliminerer de rettigheder, som man i et ægte demokrati gennem grundloven har givet de politiske mindretal.

Men med den usikre fremtid, den industrialiserede verden går i møde, er det utvivlsomt nødvendigt at give den til enhver tid siddende regering en mulighed for et hurtigt og effektivt indgreb gennem en nødværgelovgivning. Simpelt hen fordi, at selv når folketinget arbejder meget hurtigt med nattemøder og dispensationer fra vor forretningsorden, så vil der mindst gå en uge, før en kriselovgivning kan være vedtaget.

Spørgsmålet er så, om de midlertidige hastighedsgrænser i det hele taget kan indføres på grundlag af denne nødværgelovgivning, der sætter vort demokrati ud af kraft.

Var og er situationen på olie- og benzinområdet af en sådan karakter, at det for samfundet var af afgørende betydning, at regeringen gennemførte hastighedsbegrænsningerne uden om folketinget i stedet for, at folketinget nogle få dage senere kunne vedtage de nye fartgrænser?

Sammenfattende kan man formulere 3 hovedforudsætninger, der alle samtidigt skal være opfyldt, for at hastighedsgrænserne er lovlige:

1) Der skal være mangel på olie.